

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/149/2019
Identifikačné číslo spisu: 2210206315
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2210206315.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1) T. T. L., bývajúcí v D., XXXX F., N. X-X/X/X, zastúpeného spoločnosťou Hudec s.r.o., so sídlom Bratislava, Lazaretská 23, 2) I. L., bývajúca tamtiež, zastúpená Mgr. Petrom Némethom, advokátom v Šamoríne, Věterná 43, proti žalovaným: 1) T. Q., bývajúca v Š., W. XXX/X, 2) W. A., bývajúca v Q. XXX, obe zastúpené JUDr. Sylviou Filipovou, advokátkou v Bratislave, Radvanská 1, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9 C 126/2010, o dovolaní žalobkyne 2) proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 7. augusta 2017 sp. zn. 9 Co 236/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalované 1) a 2) majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. mája 2016 č. k. 9 C 126/2010-462 zamietol žalobu žalobcov 1) a 2) o náhradu škody a o náhrade trov konania rozhodol tak, že rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovení § 3 ods. 1, § 106 ods. 1, § 137 ods. 1, § 139 ods. 2, 3, § 415, § 417 ods. 1, 2, § 420 ods. 1, 3, § 442 ods. 1, § 443, § 470 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka ako aj s poukazom na procesné ustanovenie § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Uviedol, že nebolo preukázané, v čom spočíva porušenie právnej povinnosti, nemal preukázanú existenciu úkonu T. Š., ktorý je v rozpore s objektívnym právom, existenciu škody, ako ani príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. Nárok žalobcov 1) a 2) pokiaľ ide o zodpovednosť za škodu nebol preukázaný nakoľko nie sú splnené zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Spôsob výpočtu výšky vzniknutej škody žalobcov pokladal za neurčitý, nezrozumiteľný, postavený na domnienkach s poukazom na dopyt a ponuku na realitnom trhu za uvedené obdobie, ktoré mali nielen stúpajúcu ale aj klesajúcu tendenciu. Uzavrel, že ani po viacerých výzvach nebolo žalobcami konkretizované, akého protiprávneho úkonu sa T. Š. za života dopustil. Žalobcovia nepreukázali, že by došlo k zníženiu ich majetku, keď za nehnuteľnosť zaplatili kúpnu cenu 300.000 Sk (9.958,17 Eur). V súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9 C 70/2005 po uzavretí súdneho zmieru bol im zaplatený ich spoluvlastnícky podiel

vo výške 20.275 Eur, viac o 100 %, teda došlo k zhodnoteniu ich majetku bez pričinenia. Neuniesli dôkazné bremeno, nepopísali vzniknutú škodu na nehnuteľnosti, ako ju T. Š. spôsobil, ako k jej vzniku došlo a prečo majú za škodu zodpovednosť T. Š. alebo jeho právni nástupcovia. Ich nárok je premlčaný. Súd prvej inštancie preto žalobu žalobcov 1) a 2) v celom rozsahu zamietol.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1) a 2) rozsudkom zo 7. augusta 2017 sp. zn. 9 Co 236/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Žalovanej 1) a žalovanej 2) priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Dospel k záveru, že odvolaniam žalobcov nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle ustanovenia § 387 CSP. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne ak žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu nepreukázania predpokladov vzniku škody a premlčania podľa § 106 Občianskeho zákonníka, s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľmi. Súd prvej inštancie neznemožnil svojim procesným postupom žalobkyni 2) (žalobcu), aby uskutočňovali ich procesné práva. Dokazovanie bolo vykonané v potrebnom rozsahu. Uviedol, že súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhované stranami, keď ich vykonanie (nevykonanie) záležalo na jeho hodnotení. Nestotožnil sa s odvolacou námietkou, že vo veci konal a rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený. Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 NcC 25/2010-123 zo 6. októbra 2010 bolo rozhodnuté, že (v preskúmvanej veci) sudkyňa JUDr. Alica Vörösová nebola vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. Námietku žalobkyne 2) o nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie považoval za nedôvodnú. Uzavrel, že súd prvej inštancie rozhodol správne, preto rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa 2) (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. e), f) a § 421 CSP. Napadnuté rozsudky prvoinštančného i odvolacieho súdu navrhla zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci spolu s rozhodnutím o vylúčení sudkyne JUDr. Alice Vörösovej z prejednávania a rozhodovania veci sp. zn. 9 C 126/2010. Poukázala na nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým postupom súd znemožnil žalobcom ako procesnej strane, aby uskutočňovali svoje procesné práva a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedla, že súd prvej inštancie nevykonal žalobcami navrhované dokazovanie a to výsluchom svedkov Š.. W., L.. W. ako aj V. Q.. Tieto nedostatky konania neodstránil ani odvolací súd a tak rozhodnutia súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu trpia vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP. Namietala nepreskúmateľnosť, nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov oboch rozhodnutí. Takisto namietala zaujatosť sudkyne JUDr. Alice Vörösovej (§ 420 písm. e) CSP). Napadnuté rozhodnutia považovala za nesprávne vo väzbe na právne posúdenie veci a to na vzťahu ku konštatovaniu premlčania nároku žalobcov. Trvala na vyjadreniach, písomných podaniach a prednesoch žalobcov v sporovej veci sp. zn. 9 C 126/2010 a opakovane na ne poukázala. Podľa jej názoru sú preukázané všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Aplikácia právnej normy, o ktorú svoje odôvodnenia opreli oba sudy považovala za nesprávnu.

4. Žalované 1) a 2) navrhovali vo svojom vyjadrení k dovolaniu, aby dovolací súd odmietol, resp. dovolanie zamietol.

5. Žalobca 1) sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolateľka v dovolaní výslovne uviedla, že jeho prípustnosť oprela o ustanovenie § 420 písm. e) a f) CSP a § 421 CSP bez bližšej konkretizácie.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Pokiaľ ide o dovolací dôvod uvedený v § 420 písm. e) CSP dovolací súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 NcC 25/2010-123 zo 6. októbra 2010, ktorým bolo rozhodnuté, že v predmetnej prejednávanej veci sudkyňa JUDr. Alica Vörösová nebola vylúčená z prejednávania a rozhodovania. Z vyššie uvedeného dôvodu preto dovolacia námietka žalobkyne 2) v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP nie je dôvodná.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia; na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. V prejednanom spore dovolateľka prípustnosť dovolania oprela o ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Obsahom jej dovolacej argumentácie bolo predovšetkým poukazovanie na skutkový stav veci, nesúhlas a nesprávnosť s právnym posúdením veci prvoinštančným i odvolacím súdom. Takisto poukázala na nepreskúmateľnosť, nezrozumiteľnosť, nedostatok dôvodov oboch rozhodnutí ako aj na nesprávne posúdenie skutkového stavu a nevykonanie dokazovania v zmysle návrhov žalobcov. Dovolací súd uvádza, že všeobecná nespokojnosť dovolateľky s rozhodnutiami oboch súdov a polemizovanie s jeho skutkovými a právnymi závermi nepredstavujú kvalifikované vymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu zákonom stanoveným spôsobom, pretože dovolateľka neuviedla, v čom spočíva vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP (§ 431 ods. 2 CSP). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané je vždy vecou súdu a nie strán. Súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhované stranami. V tomto smere dovolací súd poukazuje na dôvody odôvodnenia odvolacieho súdu a takisto dôvody týkajúce sa preskúmateľnosti súdu prvej inštalácie. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd nezistil existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

13. Dovolací súd následne pristúpil k preskúmaniu dovolania z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 CSP.

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštalácie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania, prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie, resp. Občianskeho zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine a pod.), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

18. Právna otázka na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

19. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 98/2017, 3 Cdo 94/2018, 4 Cdo 95/2017, 8 Cdo 100/2019).

20. Je nepochybné, že dovolateľka odôvodnila dovolanie nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom, relevantnú právnú otázku však nijako neformulovala. Dovolací súd poznamenáva, že samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdov, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobou uplatneného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP a § 432 CSP.

21. Keďže v dovolaní neboli dovolacie dôvody podľa § 420 písm. e) a f) a § 421 ods. 1 CSP vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, dovolací súd preto dovolanie dovolateľky odmietol v zmysle ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

22. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.